

Hallituksen esitys Eduskunnalle Valmet Oy:n ulko- ja kotimaisten lainojen valtion takauksista.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta päättäisi oikeuttaa valtioneuvoston antamaan valtion takauksia Valmet Oy:n enintään 350 mil-

joonan markan ulko- ja kotimaisille lainoille vuosina 1980—1982.

PERUSTELUT.

1. Edelliset takausvaltuudet.

Eduskunta on 13 päivänä huhtikuuta 1977 päättänyt oikeuttaa valtioneuvoston vastavakuuksia vaatimatta, mutta muuten määräämillään ehdoilla antamaan valtion omavelkaisia takauksia vuosina 1977—1979 yhteensä enintään 250 miljoonan markan arvosta. Nämä takausvaltuudet tulivat käytännöllisesti katsoen kokonaan käytetyiksi niiden voimassaoloaikana.

2. Valmet Oy:n investointiohjelma.

Valmet Oy toteuttaa 1980-luvun alkuvuosina emoyhtiöissä ja sen kotimaisissa tytäryhtiöissä investointiohjelmaa, joka on yhtiön toiminnan luonteeseen nähden huomattava, vaikkakin tyyppilliset investointihankkeet ovat kooltaan esimerkiksi puunjalostus- ja kemian teollisuuden uusiin tehdasprojekteihin verrattuna vaatimatomia.

Jo toteuttamisvaiheessa olevien sekä suunniteltujen investointien yhteissummat ovat vuosina 1980—1982 seuraavat:

Vuosi	1980	1981	1982
Investoinnit, miljoonaa markkaa	230	250	250

Puunjalostuskoneryhmän investoinnit

Investointien painopistealueisiin kuuluu ensinnäkin puunjalostusteollisuuden koneita valmistavien tehtaiden tuotantokapasiteetin laajentaminen. Puunjalostuskoneryhmän tuotantolaitokset ovat Rautpohjan tehdas Jyväskylässä ja Pansion tehdas Turussa. Investoinnit vuosina 1980—1982 nousevat noin 250 miljoonaa markkaan.

Rautpohjan tehdas jakautuu kolmeen puoliitsenäiseen yksikköön, paperikonetehtaaseen, hammasvaihdetehdaaseen ja valimoon. Suurimmat hyväksytyt investoinnit koskevat paperikonetehtästä ja valimoa. Paperikonetehtaan yhteyteen rakennetaan parhaillaan levyntyöstämishallia. Paperikonetehtaan tilauskanta nousi vuoden 1980 heinäkuun lopussa noin 2 miljardiin markkaan. On ilmeistä, että Valmet Oy on tilauskannalla mitaten noussut ainakin hetkellisesti maailman johtavaksi paperikonevalmistajaksi. Seurauksena voimakkaasti kasvaneesta

tuotannosta on joukko valmistuskapasiteettiin syntyneitä kapeikkoja, jotka tulevat vaatimaan lisäinvestointeja tuotantokoneisiin myös kahden seuraavan vuoden aikana.

Pansion tehdas toimitti päättyneenä viisivuotiskautena Neuvostoliittoon sahojen puunkäsittely- ja kuivauslaitteita koskevan suurtilauksen. Alkavan viisivuotiskauden runkosopimukseen sisältyy samaa suuruusluokkaa oleva kiintiö mekaanisen puunjalostusteollisuuden koneistoja varten ja Pansion tehdas pyrkii säilyttämään kilpailuasemansa näihin markkinoihin nähdessä suorittamalla rajoitettuja investointeja tuotantokapasiteettiinsa.

Pohjoismainen traktoriohjelma

Volvo BM AB ja Valmet Oy allekirjoittivat lokakuussa 1979 sopimuksen traktorien valmistuksesta ja markkinoinnista. Sopimuksen mukaan osapuolet suuntaavat toimintansa siten, että Valmet Oy jää ylimenokauden jälkeen ainoaksi traktorinvalmistajaksi Pohjoismaihin. Valmet Oy:n tavoitteena on sopimuksen toteuttamisen myötä kasvattaa nykyistä markkinaosuuttaan Suomessa ja saavuttaa Skandinavian maissa Volvon nykyiset markkinaosuudet. Näiden tavoitteiden saavuttaminen vaatii oloissamme ainutlaatuisen tuotekehitys- ja markkinointiohjelman lisäksi myös huomattavia investointeja. Investointien kokonaismääräksi vuosina 1980—1982 arvioidaan noin 150 miljoonaa markkaa.

Suurimman investointikohteen muodostaa traktorinosien valmistuskapasiteetin lisäys Jyväskylässä. Edelleen joudutaan Jyväskylään rakentamaan varaosa- ja huoltokeskus, josta käsin voidaan hoitaa varaosatoimitukset kotimarkkinoiden lisäksi myös Skandinaviaan ja muualle Länsi-Eurooppaan.

Muiden toimialojen investoinnit

Valmet Oy joutuu vuosina 1980—1982 suorittamaan noin 350 miljoonaa markkaa nousevat investoinnit muilla toimialoillaan, joita edustavat telakka-, kuljetusväline-, puolustusväline- ja automaatioryhmät.

Telakkaryhmän toiminnan laajuuden ei odoteta kasvavan ja ryhmässä suoritetaan lähinnä rationalisointi-investointeja.

Kuljetusvälineryhmän tärkeimmät investointikohteet liittyvät Tampereen tehtaan ohjelmaan kuuluihin siirtokoneisiin. Tuoteryhmä on

kansainvälisesti katsoen voimakkaasti kilpailtu alue, jolla menestyminen vaatii keskittymistä raskaisiin erikoislaitteisiin ja näiden laitteiden markkinoinnin ulottamista maailmanlaajuisiksi. Investoinnit suuntautuvat siten tuotanto-ohjelmassa tapahtuvien muutosten edellyttämiin uusintoihin ja rationalisointiin pikemminkin kuin valmistuskapasiteetin varsinaiseen laajentamiseen.

Puolustusvälineryhmän investoinnit liittyvät toteuttamisvaiheessa olevaan lentokonevalmistuksen Hawk-projektiin Kuoreveden tehtaalla ja Jyväskylän maalaiskunnassa sijaitsevan Jyskän tehtaan tuotannon uudelleenjärjestelyihin.

Automaatioryhmän tärkeimmät kasvualueet ovat teollisuusautomaation järjestelmät ja hienomekaanis-elektroniset tuotteet. Investoinnit liittyvät lähinnä Tampereella sijaitsevan instrumenttitehtaan kapasiteetin laajennuksiin.

3. Valmet Oy:n rahoitustarve.

Investointien rahoitus

Noin puolet vuosien 1980—1982 investointiohjelmasta joudutaan rahoittamaan pitkäaikaisilla lainoilla, joiden vakuudeksi Valmet Oy:n on annettava lainanantajaa tyydyttävä vakuus. Kun yli 75 prosenttia yhtiön taseesta on toiminnan luonteesta johtuen sitoutunut rahoitus- ja vaihto-omaisuuteen ja kun näiden tase-erien rahoittamiseksi otettujen lyhyt- ja pitkäaikaisien lainojen vakuudeksi joudutaan usein myös antamaan reaalivakuuksia, ei vakuustarvetta voida kattaa yksinomaan yhtiön omaisuuden avulla.

Valtion takauksilla otettujen lainojen konvertointi

Vuosiksi 1977—1979 myönnettyjä yhteensä 250 miljoonan markan takausvaltuuksia käytetään on mainittuina vuosina nostettu yhteensä 63 miljoonan Yhdysvaltain dollarin määräiset luotot. Kaikki kyseiset lainat ovat vaihtuvakorkoisia eurodollarilainoja.

Edellä mainittujen vaihtuvakorkoisten lainojen lyhennysohjelmat ajoittuvat vuodesta 1982 eteenpäin. Valmet Oy:n tarkoituksena on muuttaa vaihtuvakorkoiset lainat kiinteäkorkoisiksi edellyttäen, että kansainvälisillä rahamarkkinoilla on tähän suotuisat edellytykset.

Sen perusteella, mitä edellä on lausuttu, esitetään,

että Eduskunta päättäisi oikeuttaa valtioneuvoston määräämillään ehdoilla vastavakuuksia vaatimatta antamaan vuosina 1980—1982 valtion omavelkaisia takauksia Valmet Oy:n ottamien, pääomamäärältään yhteensä enintään

350 miljoonaan markkaan nousevien koti- ja ulkomaisten lainojen maksamisen ja muiden sovittujen ehtojen täyttämisen vakuudeksi siten, että muun kuin Suomen rahan määräisen lainan arvo lasketaan takausta annettaessa sovelletavan Suomen Pankin myyntikurssin mukaan.

Helsingissä 3 päivänä lokakuuta 1980.

Tasavallan Presidentti

URHO KEKKONEN

Valtiovarainministeri *Ahti Pekkala*

